

**Interreg
Europe**

Co-funded by
the European Union

GOCORE

Tanulságok és további lépések

A debreceni nemzetközi rendezvény eredményei

Szabó Tünde – Tóth Nikolett
Hajdú-Bihar Vármegye Önkormányzata

2024. november 28. | Debrecen, HU

Tanulságok: a kiválasztott jó gyakorlatok és a szakmai értékelés eredményei

GP1

- Le Rais Szociális Szövetkezet – közösségépítés, hozzáférhetőség biztosítása

GP2

- ADXTUR – kiváló példa a helyi turizmus fejlesztésére

GP3

- „Mols fejlődésben”
- „Közösségi bőrönd”
- Maltfabrikken – határtalan konyha

PR ajánlások

- Javaslatok és jó gyakorlatok

Le Rais Szociális Szövetkezet

Célok

- általános jólét előmozdítása olyan szociális jóléti szolgáltatások nyújtása révén, mint a szociális tanácsadás, az otthoni és kontextusfüggő oktatási beavatkozások, valamint a foglalkoztatást előkészítő utak
- pszicho-oktatási, pszichológiai és pszichoterápiás szolgáltatások nyújtása
- társadalmi integrációra való törekvés, különösen a sérülékeny és a marginalizálódás veszélyének kitett személyek közvetlen foglalkoztatásán vagy munkába kísérésén keresztül
- hálózatok kiépítése az állami szervek, a szociális magánszervezetek és a profitorientált vállalkozások között
- a társadalomra is hatással lévő projektek gazdaságilag fenntarthatóvá tétele

ADXTUR- Aldeias do Xisto hálózat 27 faluval

- Fenntartható fejlesztési projekt
- A projektet az ADXTUR - Schist Villages Tourism Development Agency - vezeti, és 230 köz- és magánszervezetet foglal magában, köztük 23 helyi hatóságot, 3 településközi közösséget, 7 helyi akciócsoportot és több mint 150, a térségben működő vállalkozást
- Az ADXTUR a régió köz- és magánérdekeit egy zászló alatt egyesíti a régió népszerűsítése, a vidéki kultúra és örökség megőrzése, valamint a turisztikai szolgáltatások bővítésével a jólét megteremtése érdekében
- Célok:
 - a régió iránti érdeklődés felkeltése
 - a fenntartható, inkluzív és közös társadalmi és gazdasági fejlődés ösztönzése

„Mols fejlődésben”

- A projektben 5 dániai terület vett részt azzal a céllal, hogy a kisebb falvak együttműködjenek és megosszák az erőforrásokat ahelyett, hogy állandó versenyben lennének egymással.
- Az egyesület jelenleg önkéntes alapon működik, külső segítség vagy támogatás nélkül szervezi és koordinálja a kisebb-nagyobb helyi fejlesztési projekteket.

<https://molsiudvikling.dk/>

„Közösségi börönd”

- A projekt résztvevői (15 közösség vagy közösségi kezdeményezés) ebben a „böröndben” gyűjtik össze a közösségeiket érintő fejlesztési ötleteiket, javaslataikat, jó gyakorlataikat vagy akár nehézségeiket is, és adják tovább egymásnak.

Maltfabrikken

- Helyi lakosok által átalakított épület, ami Az „Emberek Gyára” (The Peoples Factory) néven is ismert.
- Az épületegyüttesben sörfözde és söröző, hangulatos étterem található, de kiváló lehetőséget nyújt fesztiváloknak, ifjúsági kulturális kluboknak, vizuális művészetek/kiállítások számára is. Helyi múzeummal és történelmi levéltárral kombinált közkönyvtárral és kreatív coworking térrel is rendelkezik.

<https://maltfabrikken.dk/english/>

Peer Review Report

Kérdéseink

- Hogyan lehet erősíteni a közösségi társadalmi kapcsolatokat és együttműködéseket egy olyan környezetben, ahol hiányzik az együttműködés kultúrája?
- Hogyan lehet a társadalmi tőke jelentőségét feltárni a helyiek számára?
- Hogyan lehet javítani az emberek képességét arra, hogy a helyi erőforrásokat és meglévő tudást, tapasztalatot, szakértelmet a közösségük megsegítésére használják fel?
- Hogyan hozzuk létre a megközelítések egészséges keverékét: alulról felfelé irányuló, területalapú, partnerségi, multiszektorális, integrációs, innovációs, hálózatépítési és együttműködési megközelítések?
- Hogyan lehet megteremteni és fenntartani a polgárok tudatosságának, elkötelezettségének és önszerveződésének egy magasabb szintjét?

Erősségek

- Nagyon erős példák a bevált gyakorlatokra (BeugRoom, Fix Debrecen, Hajdúság Élészkamrája, Igazgyöngy);
- Fejlődő társadalom és oktatási rendszer, amely nyitott az innovációra és a fejlődésre, elősegítve a tanulás és az alkalmazkodás kultúráját;
- A helyi helyzetek, kultúra és történelem fokozott tudatossága, ami erősíti a közösségi identitást és ösztönzi a kollektív cselekvést;
- Jól szervezett megyei kormányzati struktúrák, amelyek megkönnyítik a hatékony kormányzást és támogatják a helyi kezdeményezéseket;
- Széles körű ismeretek és tapasztalatok a nagy horizontális projektek irányításában, amelyek lehetővé teszik a különböző ágazatok és szakterületek közötti együttműködést;
- A közösségi vezetők és a közösségek vezetőinek valódi hajlandósága a meghallgatásra és a cselekvésre az érdekeltek felé, elősegítve a bizalom és az együttműködés környezetét.

Lehetőségek

- Ellenálló közösség építése a bizalom erősítésével és javításával;
- Az új generáció oktatása, felkészítve őket olyan készségekkel és ismeretekkel, amelyekkel a társadalom aktív és elkötelezett tagjaivá válhatnak;
- A helyi akciócsoportok megerősítése azáltal, hogy hangot adunk nekik, bizalmat építünk, és lehetőséget biztosítunk az érdemi részvételre és cselekvésre;
- A kultúra mint „biztonságos tér” előmozdítása, ahol az aktív állampolgárság gyakorolható és ápolható, ösztönözve a párbeszédet és az állampolgári elkötelezettséget.

Gyengeségek

- A vármegyék nem rendelkeznek elegendő kompetenciával/döntési jogkörrel, és nincs elegendő szakképzett munkatárs
- A lakosság bevonásának és befolyásának történelmi hiánya;
- A vállalkozások finanszírozását nem vármegyei szinten irányítják;
- A kommunikáció és a tapasztalatcsere hiánya;
- Az állampolgári szerepvállalás erősebb az olyan városokban, mint Debrecen, mint a vidéki területeken, ahol a közösségek gyakran úgy érzik, hogy nincsenek bevonva a döntéshozatali folyamatokba;
- A legjobb gyakorlatokat nem osztják meg széles körben;
- Az állami intézmények jelentős szerepet játszanak a kezdeményezésekben, amelyek többsége inkább felülről lefelé irányul, mint alulról felfelé. Ennek eredményeképpen az emberek gyakran kirekesztve érzik magukat, feltételezve, hogy a kormány felelős mindenért. Ez a megértés hiányát okozza a közösségi szerepvállalás fontosságával kapcsolatban, a polgárok vállalnak felelősséget, és nincsenek tisztában azzal, hogy milyen lehetőségeik vannak a döntéshozatalhoz és a helyi fejlődéshez való hozzájárulásban.

Veszélyek

- Az egyes önkormányzatok együttműködésének hiánya akadályozhatja a regionális kezdeményezéseket, és következetlenségeket okozhat a közösségi programok végrehajtásában, ami lelassítja az előrehaladást;
- A társadalmi megosztottság akadályozza a kollektív cselekvést, mivel a különböző csoportok úgy érzik, hogy nincsenek kapcsolatban egymással, vagy egyenlőtlenül férnek hozzá az erőforrásokhoz és lehetőségekhez, ami korlátozza a közösségépítő erőfeszítések hatékonyságát;
- A rendszer helyett az egyénekre való támaszkodás kockázatot jelent, mivel a sikeres gyakorlatok gyakran néhány ember szenvedélyétől és kezdeményezésétől függenek. Intézményi támogatás nélkül ezek az erőfeszítések hosszú távon nem biztos, hogy fenntarthatóak.

1/3

- Hagyják a kezdeményezőkre a felelősséget
- Kérdezzék meg a polgárokat, hogy mit akarnak
- Legyenek türelmesek

Jó gyakorlat: A „Tenger őrzői” kezdeményezés, az „Ocean Alive „ projekt része

Portugáliában, a halász közösségből származó nőket segíti abban, hogy képesek legyenek megvédeni az óceán tengeri füves területeit, amelyek kritikus tengeri ökoszisztémák.

A tengerifű rétek a tengeri élővilág bölcsői, és mind a biológiai sokféleséget, mind a helyi megélhetést támogatják.

A projektet Raquel Gaspar tengerbiológus vezeti, aki a tengerhasznosítási tevékenységét cserélte delfinkutatásról az ilyen élőhelyek megőrzésére, miután felismerte jelentőségüket a tengeri élővilág, a természet és a közösség számára egyaránt.

A „Tenger őrzői” elnevezésű projektben részt vevő nők vezetik az oktatást, kampányokat szerveznek, részt vesznek a tengeri fű egészségének megfigyelésében, és a műanyagból készült a káros halászati gyakorlatok által okozott műanyagszennyezés ellen is fellépnek.

Ez a kezdeményezés nem csak a természetvédelmi erőfeszítéseket segíti, hanem alternatív jövedelemhez is juttatja ezeket a nőket és megerősíti a közösségi vezetésben betöltött szerepüket.

<https://www.ocean-alive.org/en/keepers-of-the-sea>

2

- A közösségi tőke feltárása a helyiek számára magában foglalja a közösségen belüli erőforrások, készségek és hálózatok azonosítását és kihasználását.
- Ezért fontos, hogy legyen egy terv a településekkel való együttműködésre és kapcsolatépítésre a jó gyakorlatok és tapasztalatok megosztása érdekében.
- Az alulról jövő kezdeményezések beszámolnak sikertörténeteikről.
- Mi ment jól? Mivel találkoztak? Ha hagyjuk, hogy a kezdeményezők beszámoljanak kezdeményezéseikről, akkor mások is inspirálódhatnak, és megoszthatják egymással a tudást.
- Ösztönözze a helyieket, hogy osszák meg történeteiket és tapasztalataikat, mutassák be készségeiket, tehetségüket és erőforrásaikat.
- Ez történhet közösségi rendezvényeken, a közösségi médiában vagy helyi hírlevelekben.
- Működjön együtt helyi szervezetekkel, iskolákkal és vállalkozásokkal az erőforrások és információk megosztása érdekében. Ez erősebb hálózatot hozhat létre, és kiemelheti a meglévő tőkét.
- Rendezzenek olyan eseményeket, amelyek összehozzák az embereket, például fesztiválokat, piacokat vagy debreceni költészeti és irodalmi találkozókat.
- Ezek kiemelhetik a helyi termékeket és tehetségeket, elősegítve a büszkeség és az együttműködés érzését.
- Támogassa a közösségi tőkét erősítő helyi kezdeményezéseket és projekteket, például egy egyesületet, alapítványt vagy szövetkezetet.
- Támogassa az önkéntes lehetőségeket, amelyek lehetővé teszik az emberek számára, hogy hozzájáruljanak képességeikhez és tanuljanak egymástól, erősítve a közösségi kapcsolatokat.

- Alulról felfelé és területalapú: A helyi közösségek felhatalmazása a projektek kezdeményezésére, miközben a regionális hatóságok iránymutatásával támogatják őket kisléptékű kísérleti projektek révén.
- Ágazatközi partnerségek: A köz-, a magán- és a civil szektorok közötti együttműködés előmozdítása, közös célok és valamennyi szereplő aktív részvételének biztosítása.
- Multiszektorális integráció: Interdiszciplináris projektek kidolgozása és a szakpolitikák összehangolása a több ágazatot érintő, koherens megoldások létrehozása érdekében.
- Innováció és kísérletezés: Innovációs központok létrehozása, az innováció ösztönzése a kockázatvállalás és a kísérletezés kultúrájának előmozdítása.
- Hálózatépítés és tudásmegosztás: Hálózatok kiépítése a kommunikáció és az együttműködés érdekében, valamint a legjobb gyakorlatok cseréjére szolgáló, egymástól való tanulási lehetőségek megteremtése. A nyílt kommunikációt, a tudáscserét és az együttműködést ösztönző erős hálózatok támogatása. Az egymástól való tanulási lehetőségek - például workshopok, konferenciák vagy online platformok - lehetővé teszik a közösségek számára, hogy megosszák egymással a legjobb gyakorlatokat, sikereket és tanulságokat, ami az innovációra és a problémamegoldásra is hatással van.
- Együttműködés: Nyílt kommunikáció és hosszú távú elkötelezettség fenntartása a partnerségek fenntartása és a változó igényekhez való alkalmazkodás.

5

- Az együttműködési kultúra hiánya miatt fontos az oktatás.
 - Kezdjük kis léptékű projektekkal az iskolákban, hogy a gyerekek megtanulják, hogyan kezdeményezhetnek.
 - Biztosítsanak tanácsadót a helyi önkormányzatok szintjén, aki tanácsot tud adni a civil szereplőknek, hogy támogassa ötleteik és projektjeik megvalósítását.
 - A tanácsadónak nem szabad átvennie az irányítást, a felelősségnek mindig a kezdeményezőknél kell maradnia.
 - A tanácsadó segíthet a kezdeményezések, szervezetek, finanszírozók és politikusok összekapcsolásában.
 - Az egyetem kulcsszerepet játszhat a tudatosság, az elkötelezettség és az önszerveződés előmozdításában a közösségben, az oktatás, a kutatás és az együttműködés révén.
-
- *Oktatás és képzés*
 - *Kutatás és tudásmegosztás*
 - *Hálózatépítés, kapcsolatok kialakítása*

Javaslatok

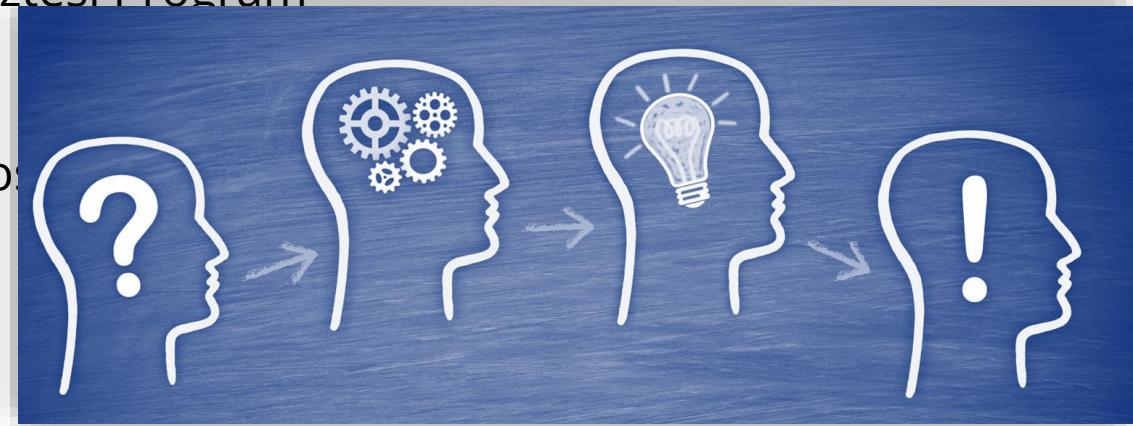
- Lehetőségek megteremtése a polgárok számára, hogy felhívják a figyelmet a közösségi tevékenységek és az aktív szerepvállalás fontosságára annak érdekében, hogy változást érjenek el.
- Kis-/mikroléptékű kísérleti projektek/akciók támogatása tanulási eszközként az emberek képességeinek fejlesztése érdekében.
- Helyi szintű tanácsadó biztosítása, aki képes lesz tanácsot adni a civil szereplőknek, hogy támogassa elképzeléseik és projektjeik megvalósítását.
- Használják ki a meglévő, alulról felfelé irányuló jó gyakorlatokat annak érdekében, hogy az emberek és a döntéshozók közötti kommunikáció/dialógus rendszerszintűvé váljon, ezért a megyei önkormányzatnak rendelkeznie kell egy olyan tervvel, amely a gyakorlatok és tapasztalatok megosztása érdekében együttműködik és kapcsolatokat épít ki az önkormányzatokkal; pl. rendszeres találkozók szervezésével, valamint a hálózatépítés és a tapasztalatcsere rendszerének kialakításával.
- A vármegyei önkormányzatnak javítania kell a lakossággal való kommunikációt.
- A vármegyei önkormányzatok hatáskörének bővítésének a kormányzat és az önkormányzatok közötti jobb kommunikációt is magában kell foglalnia.

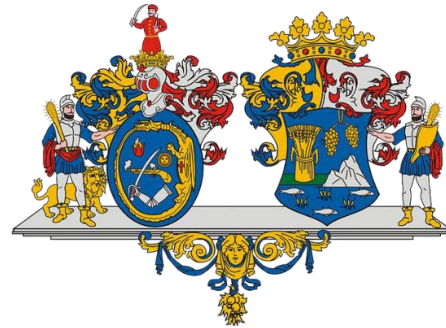
A szakpolitika javítása - első ötletek

A szakpolitikai eszköz neve: Hajdú-Bihar Megyei Területfejlesztési Program
2021-2027

Előzetes ötletek a fejlesztéshez:

- Tematikus Szakpolitikai Útmutató kidolgozása, amely tartalmazza a kiválasztott jó gyakorlatokat és a szakmai értékelés ajánlásait – online, mindenki számára elérhető formában
- Az Útmutató elfogadása a Közgyűlés által, a Területfejlesztési Program kiegészítéseként
- Az érdekeltek (stakeholders) hálózatának fejlesztése a horizontális együttműködés alapjainak megteremtése érdekében
- Új szempontok meghatározása a közösségi rezilienciával kapcsolatban, amelyeket későbbi szakpolitikai frissítések során figyelembe lehet venni

HAJDÚ-BIHAR
VÁRMEGYE ÖNKORMÁNYZATA

**Köszönjük szépen a
figyelmet!**

www.interregeurope.eu/GOCORE